

2575

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap. Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. Egyes szám ára 10 fillér. Közsegek, tanítók, iparosok és egyesületek, melyek egyenként, ha előfizetnek, 8 koronáért kapják a lapot.	Felelős szerkesztő: Dobay János. Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.	A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők. Kiadóhivatal K.-Vásárhely az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetések s előfizetési pénzek küldendők.
---	--	---

Az állami munkásbiztosítás.

A szociális kérdés megoldására én árkánomot nem keresek. Aztartom, hogy ha a törvényhozás alkotásaiban a kormány és a hatóságok részéről a törvények alkalmazásaiban, a társadalom tevékenységének minden vonalán az igazságos cél mellett azzal egyenlő mértékben mindig ott lesz és mindig érvényesül az emberszeretet, melyet a szegény ember megért, vagy ha azt meg nem érti, de kiérzi: ez a magyar speciális bajok megoldása és orvoslása. **Darányi.**

Gondolkodjunk kissé e tömör mondatok fölött, okosabb és őszintébb mondás ritkán hangzik el illetékes ajkáról. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter mondotta e szavakat azon az ánkéton, mely összeült, hogy tanácskozzék a munkásbiztosítás törvényjavaslata fölött. A munkásbiztosítás ha létesül és ha úgy szervezik és igazgatják, hogy beválik és a nép befogadja: egyike lesz az ujszázad legjelentősebb alkotásainak. Azokról a százazrekről és milliókról történik biztos gondoskodás, akiknek alig adatott egyéb a testüknél s a lelküknél, akik éppen úgy, mint ősapáink évszázadokon keresztül úgy éltek meg, mint a mezők liliuma. Ez az óriási tömeg Európaszerte kezd

öntudatra ébredni s már évtizedek óta néz farkasszemet a birtokos társadalommal, permanenciában tartja őt, mert ki tudhatja, mikor fajul az elvek hareza lázadássá. Nem is olyan régen részünk is volt már az alföldön néhány parasztlázadásban.

A munkásbiztosítás törvénye, ha az jó lesz és jól hajtják végre, leszereli a proletárok mozgalmát. Gyönyörű intézménynek készül. Mert ime azt mondta Darányi a szaktanácskozmányon, hogy emberszeretettel lehet csak megoldani a szociális kérdést, emberszeretettel, melyet a föld népe ha nem is ért meg, de kiérzi.

Ez a szellem vonul végig a munkásbiztosítás tervezetén és ezért bizunk benne, hogy életképes lesz, mert a nép befogadja. Semmi bürokratizmus, semmi hivatalos és tekintélyes fontoskodás, semmi okoskodás ne legyen abban a törvényben. Egyszerű legyen, rövid és biztosítsa a legmesszebbre menő közvetlenséget a néppel való érintkezésben. Mert csak így érti meg a nép, mely minden újtól, bármilyen hasznos intézmény legyen is az, idegenkedik.

A tervezet szerint 20 fillérnyi heti járulékon alapszik a munkásbiztosítás. Ezekből a 20 fillérekből gyógyíttatják ha beteg, segélyezik ha munkaképtelen a munkás és támogatják a családot, ha meghal a kenyérkereső.

E ezélből egy országos pénztár fog létesülni, melynek mindenütt lesznek fiókjai, esetleg lehetséges az is, hogy az országos pénztár teendőit beolvasszák a közigazgatásba. Ezt az utóbbi módot nem találjuk szerencsésnek. A népnek nincs tulságos bizalma a közigazgatás funkcionárisaihoz. Sokkal helyesebbnek tartanók, ha az országos pénztár és fiókjait nem illesztik bele a közigazgatás gépezetébe, hanem ettől teljesen függetlenül kezelik.

A munkásbiztosítás intézményébe való belépés nem kötelező: ez is egyik sarkalatos tétele a tervezetnek és igen óhajtható, hogy sem szakbizottságok sem a törvényhozás ettől el ne térjen. Mert amit nem muszáj megtenni, azt szívesebben teszi meg a magyar, mint amit ráparancsolnak birság és végrehajtás ellenében. Első sorban humanitárius intézmény a munkásbiztosítás és így egészen más szempontok alá kell esnie, mint az adózás vagy a katonai szolgálat.

Az intézmény részére évi államsegély van kilátásba helyezve, az első évben valami 100000 korona. Hát ez nem valami sok, de valószínű s mi bizunk is benne, hogy ezt az államsegélyt jóval fel fogják emelni. Megjegyezni kívánjuk, hogy igen nagy áldozatokat az államtól nem várhatunk, de ne is várjunk már azért sem, mert csakis abban az esetben fog pros-

T Á R G Z A.

Az eleserélt anyós.

(Vallomás a vizsgálóbíró előtt.)

Hát bizony, szégyen ide, szégyen oda; leittam magam a rogyásig. A gyalázatos vinkó elbolondította a fejemet, én meg elbolondítottam a kasszírfrajla fejét; a kávésnak pofonokat ígértem, én pedig kaptam is vagy kettőt, hogy kitől, máig sem tudom. Három boros üveget a földhöz vágtam, a klarinétossal hajba kaptam, mert rettenetes hamisan fujta „tarara bumm dihé“-t. Mikor aztán kifizettem a zechemet, a fizető pinczér szó nélkül nyakon esipett és úgy kilóditott a kávéházból, mintha sohsem lettem volna odabenn. Ez ellen ugyan appellálhattam volna a kávéshoz, de a mint én ismerem, helybenhagyta volna az ítéletet és ráadásul helybenhagyott volna engem is. Szóval, kimulattam magam a rogyásig és indultam hazafelé. A kerepesi uton barátságot kötöttem egy utezaseprővel s a jámbor egészen hazáig kísért, sőt még a csengőt is megnyomta, hogy megkíméljen a fáradságtól.

A házmester felőra mulva ajtót nyitott és elém tartotta markát, várva a kapupénzre. Természetes, hogy beleköptem a markába, mire a jó ember elkezdett rémitően káromkodni és ott hagyott a sötétben. Nagy nehezen lakásom elé jutottam s akkor elfogott a rémület, mert, noha forgott volem a világ s a csillagos égen komfortáblínek néztem a gönczöl szekereit: mégis eszembe jutott, hogy egy-két pereztulva szemtől-szembe állok a feleségemmel, meg

az anyóssommal. Szent Nepomuk! micsoda zivatar előtt állok!

Nem merek csöngetni, hanem csak úgy kopogtatok, piszegek, kőhintek, megint kopogtatok, míg végre Zsuzsika kinyitja az előszoba ajtaját s én belépek lábujjhegyen, miközben kevés hujja, hogy hanyat nem esem. Zsuzsika szörnyülködve szól hozzám:

— Jézusom, már megint be tetszett káfolni?
— Pszt, Zsuzsika! ... Pszt! ...
— Már meg Zsuzsikának szólit! No nem szeretnék a bőrében lenni. Az öreg nagysága borzasztóan haragszik... rám parancsolt, hogy be ne bo-csássam.

— Csenedesebben galambom! Hát a feleségem?
— Jézusom, hogy megváltozott a hangja! ...
A fiatal nagysága sokat sirt, ő is haragszik, hanem azért úgy titokban megparancsolta, hogy azonnal beengedjem a nagyságos urat.

— Oh, a jó lélek!
— Vesse le a kamásliját izibe, aztán menjen be meztláb. Hátha alszanak!

Szót fogadtam. Neki támaszkodtam a falnak, aztán levettem a kamáslimat. Lábujjhegyen megyek a hálószoba ajtajáig, meg akarom fogni a kilincset s e pillanatban nyilik az ajtó.

Jaj, az anyóssom! Kezdődik az égháború.
— Ki az; ki járkál ide künn?
Zsuzsika adja meg a feleletet.

— Ki volna más, mint a nagyságos ur?
— Megmondtam, hogy be ne bocásd! ... Elköt-rődjék innen az ur! Maradjon ott, a hol eddig volt. Akasztófára való korhely! ...
— De mámi! ...

— Nem vagyok „mámi“. Holnap benyújtjuk a válókeresetet. Most pedig takarodjék az ur! ... Az már botránynak is sok, a mit maga művel. Hogy miért nem üt már bele a száraz ménkő?

— De mámi! ...

A mámi be akarta esukni orrom előtt a hálószoba ajtaját. Ez már kihozott a sodromból. Először is fölkaptam az egyik kamáslit és imádott anyóssom felé rőpíttettem, aztán elkezdtem cifra módon káromkodni.

Jézus Mária! Hisz ez nem a Gáspár! ... Gyilkos! Segítség!

És olyan lármát csapott, hogy a házbeliek összefutottak, a Zsuzsika rendőrért sietett, ez pedig a kapitányság elé állított.

Hát bizony furesán esett, de megese, hogy egy idegen lakásba nyitottam, a hol az a Gáspár nevű ur lakik. Az én lakásom a negyedik emeleten van, az övé pedig épen alattam: a harmadik emeleten. Érdekes, hogy Gáspár ur ép oly korhely fráter, mint én vagyok talán azért, mert ő is anyósával lakik egy fedél alatt s a kérdéses éjjelen ép úgy vártak rá, mint én reám. Dejszen, nem valami rettenetesen imádom az anyóssomat, hanem azért még sem eserelném fel a Gáspár ur anyósával. Nem asszony az, hanem sárkány, száznylvü szörnyeteg, míg az én anyóssomnak csak egy nyelve van. („De mikor még az az egy is sok!“)

Ime, ilyen előzmények után indították meg ellenem a vizsgálatot magánlak megsértése, becsületsértés és könnyű testi sértés miatt. Elkövettem azt a borzasztó hibát, hogy részegségemben eleseréltem a lakásomat és eleseréltem az anyóssomat! Felolvastatván, aláíratott. **Gutius.**

perálni a munkásbiztosítás intézménye, ha teljesen a maga erejéből tartja fenn magát.

A tervezet szerint a munkások heti 20 filléréin kívül a munkaadók és a birtokosok is hozzájárulnak a munkabiztosítási bevételeinek gyarapodásához. S míg a munkást nem kötelezi a belépés, addig a tervezet értelmében egy birtokos s egy munkaadó sem vonhatja ki magát az anyagi kötelezettség alól, melyet a munkásainak biztosítására ráró. S így is van az rendjén.

Lényeges és az új intézmény népszerűsítésében nagyban hozzájárul, a tervezetnek azon része, mely az országos pénztároknak, de még a fiókoknak is messze-menő autonómiát biztosít. S ezeket az autonómikus jogokat azok fogják gyakorolni, akik az intézményt fentartják: a munkások és a birtokosok. Így kerül egymás mellé a zöld asztalnál a gazda és a eseléd, a munkaadó és a munkás, az ur és a szolga.

Az óriási jelentőségű törvényjavaslat, lehet, hogy még az idén törvénynyé válik. Ha jól megcsináljuk a törvényt, az korszakalkotó lesz.

— Hol lennénk ma, így szólt a miniszter az ánketon — ha ezt a törvényt már 50 év előtt elfogadtuk volna?!

Ez a mondás világos bizonyítéka annak, mily sokat vár a miniszter a munkásbiztosítástól. Mi is sokat várunk s velünk együtt mindenki, aki a haza és az istenadta nép sorsa iránt érdeklődik.

A helyzethez.

Az aktuális helyzetnek világos és hű képét adják a következő tárgyi nyilatkozatai egy gyakorlott politikusnak, melyeket a „Pester Correspondenz” utján vettünk.

A képviselőház három hétre elnapolta ülését s a legközelebbi ülését június 7-én tartja, mikor is az állatorvosi szolgálat államosításáról szóló igen fontos törvényjavaslatot veszi tárgyalás alá, mely javaslat az egyik legfontosabb állomást jelent a Széll Kálmán miniszterelnök közgazdasági programjában. Az utolsó napokban elfogadott törvényjavaslatok is nagy és lényeges kövek abban a hatalmas közgazdasági épületben, melyet természetesen alulról fölfelé kell korrekten és szolidan felépíteni és ha a szesz kontingensről és az értékpapírforgalom megadóztatásáról szóló törvényeknek van is agrárius mellékük, nem szabad feledni, hogy Magyarország agrárállam, melynek első sorban mezőgazdasági érdekeit kell szolgálnia oly módon, hogy azért a kereskedelem és ipar érdekei se szenvedjenek és hogy az úgy nevezett börzeadóval oly anomáliának vetettek véget, mely a kontingens egy előkelő tőzsdéjén sem létezik többé. Széll gazdasági programját kiváló módon kiegészíti a kereskedelemügyi miniszternek a hazai ipar érdekében indított akciója és el kell ismerni, hogy a miniszterelnök a munka embere s nem barátja az üres ígéreteknek. Óriási erőfeszítéssel siet programját teljesíteni, mert napról-napra szaporodik a munka s mind újabb szükségletek keletkeznek a közgazdaság terén, melyen Magyarország anyagi jólétének kell mind barátságosabban felvirágoztatnia.

Politikai téren oly változás ment végbe, mely egyszerre véget vetett egy nem természetes állapotnak és ténynyé változtatta a képzelt politikai szabadságot. A polgár Széll kormányzata alatt ismét visszanyerte polgári jogait; jog és törvény ki van véve a pártpolitika kezéből s aki rájuk hivatkozik, többé nem kédezik tőle, mi a politikai meggyőződése? A kormánypártiság többé nem ad szabadságlevelet jogtalan, tulkapásokra és a visszaéléseket

megbüntetik ott, ahol találják, ha a saját husban kell is vájkálnia. Jog, törvény és szabadság közjává lett s mindenki egyenlő mértékben részesül benne a vallási és politikai meggyőződés különbsége nélkül és esodálkozunk, hogy voltak idők, midőn másképp is lehetett Magyarországon szabadelvű kormányok alatt. Széll miniszterelnök érvényre jutatta a törvényt s az igazi szabadelvűséget állította az ál szabadelvűség helyére. Az országról leoldozták a járószalagot és saját lábára állították s most készséggel követi a miniszterelnököt, mert ő a legmagasabb politikai szabadsághoz, a legmagasabb gazdasági viruláshoz, és megizmosodáshoz akarja felvezetni az országot.

Legsürgősebb teendőink a Székelyföldön.

(Folytatás és vége.)

Az előadottakból láthatni, hogy véleményem szerint a székelység megerősödése csakis annak a gazdasági és társadalmi politikának követésétől várható, melyet a magyar agráriusok irtak zászlójukra. Ettől a politikától függ egész hazánk boldogulása s ettől függ a székelység sorsának jobbra fordulása is.

Az uttörőknek, az apostoloknak közös sorsa a megtámadás, gyanúsítás, megrágalmazás stb., de azért az igaz ügy mindig diadalra jut s így diadalra fog jutni a magyar agráriusok által kézbe vett szent és igazságos ügy is.

Nekem erős bitem, hogy a nemzetnek óriás többsége nem sok idő múlva tudatára ébred annak, hogy Magyarországon nem lehet más politikát követni, mint a melyet az agrármozgalom vezetői hirdetnek.

A nemzet be fogja látni, hogy az igazi liberális musnak napja csak most hajnalodik. Mert legyünk tisztába azzal, hogy a liberális musnak nem lehet más alapja, mint a felebaráti szeretet, ennek pedig legelső következménye, hogy az élet küzdelmeiben a gyengéket támogassuk, erősítsük s megvédjük őket az erősebbek tulkapásai ellen.

És kiknek az érdeme, hogy ezen elv nemesak a moralisták lelkében él, hanem, hogy az kezd megvalósulni? Kiknek az érdeme, hogy az államhatalom és társadalom figyelme a nép milliói felé kezd irányulni s hogy napról-napra szaporodnak azon törekvések és intézkedések, melyek a nép javát igyekeznek előmozdítani? Ez az agráriusoknak örök és hervadhatlan érdeme.

Távol áll tőlük minden tulzás, nem kellenek ők az alsó néposztályokban hiu reményeket, soha nem teljesíthető vágyakat, nem élnek ők az álmok országában, hanem számolva a valósággal s a törvényes rend álláspontján állva, mindenekelőtt oda törekednek, hogy a közéletünkben harmincz éven át lábra kapott s az alsó néposztályokat károsító visszaélések megszűnjenek, további törekvésük pedig az, hogy a földműves nép vagyonosodását és erkölcsi színvonalát emeljék.

A földművesek sorsán kíván ugyan első sorban a magyar agrarismus segíteni, de a megindult mozgalom javára fog szolgálni általában az alsóbb néposztályoknak, jelesül a mezői és ipari munkásoknak, nemkülönben javára fog szolgálni a kisiparosoknak, valamint az egész középosztálynak. Hiszen az agráriusok programjának egyik legfőbb pontja a szövetkezeti eszme megvalósítása ennek az áldásait pedig épp úgy élvezheti a napszámos, az iparossegéd, a kisiparos, a tanító, a lelkész, a hivatalnok, a katonatiszt, az ügyvéd, a középbirtokos, az orvos stb.

A ki elfogulatlanul tekinti a magyar agrármozgalom vezetőinek munkálkodását, a ki ismeri Károlyi Sándor gróf, Széchenyi Imre gróf, Mailáth József gróf, Zselenszky Róbert gróf, Bernáth István, Emődy József, Makkfalvy Géza stb. törekvéseit és tevékenységét, az meggyőződhetik arról, hogy ezek a jeles férfiak nem osztály-, vagy felekezeti harcra folytatnak, hanem k zdenek azért, hogy a társadalmi mérlegen az egyensúly föl ne billenjen. Az egyenlőség és igazság elvéből kiindulva, a munkát védik őt a pénz hatalmának tulsulyra emelkedése, uralkodása ellen és védik sok tudással, körültekintéssel és lángoló hazafisággal párosult mérséklettel.

Nem elválasztani, hanem közelebb hozni akarják az agráriusok vezetői az egyes társadalmi osztályokat; nem kiszélesíteni akarják ők az elválasztó árkokat, hanem összeszorítani.

Összekötő kapesokat akarnak ők a társadalmi osztályok közt létrehozni az által, hogy emelni szélezzák az alsóbb néposztályok vagyonosodását és műveltségét.

Lehet-e ennél nemesebb, bölcsőbb feladatot képzelni?

Kiszámíthatatlan áldás fog a magyar agráriusok a magyar társadalmi politikusok (mert ez a cím illeti meg őket) törekvéseinek nyomában sarjadni. Ne feledjük el, hogy midőn a nép emelésén fáradozunk, akkor önmagunkat is emeljük, mert hiszen a kik nagy, nemes czélukért küzdenek, azok a küzelem alatt maguk is nemesülnek.

Az agráriusok mozgalma már eddig is sok szép és áldásos eszmét hozott napvilágra, sok nemes törekvésnek nyújtott tápanyagot és szolgált buzdításul. Az eddigi jelekből következtetve, joggal remélhető, hogy a magyar társadalomba eddiginél önzetlenebb erkölcsi fölfogás és tisztább világnézet fog helyet foglalni. Meg fognak nyilni a szívek és fölvilágosodnak az elmék!

*

Ismétlem, hogy a székelység sorsának javulását legbensőbb meggyőződéseim szerint csak úgy remélhetjük, ha a székely nép vezetői megértve az idők jeleit, esalatkoznak az agráriusok által megindított mozgalomhoz s igyekeznek az általuk képviselt s az ország különböző részeiben már meghonosult eszméket a Székelyföldön is megvalósítani.

Kétségtelen, hogy nagy és nehéz munka lesz a székelység jövőendő boldogulásának alapjait megvetni, de a föladat megoldható, s ha a székely vármegyék együttesen indítják meg a mozgalmat, úgy biztosan várható a kormány támogatása is s úgy a siker el nem maradhat.

Páris Frigyes.

A magyar ifjak és a katonai pálya.

Régóta hangzik már a keserű panasz, hogy a magyar ifjuság idegenkedik a hadi pályától. Mig más nemzet előkelő fiatalága ott szolgál az ő hadseregében, a mi fiatalágunk a katonai pályától teljesen idegen. Mig van ma is hadsereg, hol bizonyos osztályokat kizárnak a tisztí rendfokozatból s csak nemesekkel töltik be, addig nálunk nemzetünk java, az öcsaládok, a hősök ivadékainak sarjadékai, a nemzet értelmisége zömének ifjai a katonai pályától irtóznak, s a műveltebb ifjuság másképp megélni nem tudván, seregestül tolul csekély hivatalok felé, pedig a hadi pályán ezrekre menő tisztség készen áll s a pályázónak s mindenesetre biztosabb kenyeret és állást ad, mint az időnként választás alá eső állások és ad legalább is annyit a megélhetésre, mint egy irodai, vasúti, postai másodrendű szolgálat, mely felé most annyira tolul a reményteljes magyar ifjuság. Elvitázhatatlan tény, mert a statisztika bizonyítja, hogy a mig a hivatalnoki állásokért a magyar ifjak 53%-a pályázik, addig a katonai pályát csak minden 50-edik választja. Ezért van azután, hogy a magyar nemzet, mely a monarchia közös és kölcsönös védelmének szervéhez a közös hadsereg fentartásához évenként 42% véradóval járul, a hadsereg vezető elemei között csak alig 10%-kal van képviselve. Kétszer irt már a honvédelmi miniszter a Ludovika Akadémiára pályázatot, két iskola évben kellett volna már 50—50 ifjut felvenni az intézet kebelébe: s az eredmény a várakozást egyszer sem elégitette ki. Ennek kétségkívül az az oka, hogy nem lévén még az ifjuság kellőképen tájékoztatva az új honvéd nevelőintézetek s különösen a Ludovika Akadémiának a bécs-új helyi akadémiával immár azonos szervezetéről, azokat nem ismeri s így nem is keresheti. A Budapesti alapított M. kir. honvéd Ludovika Akadémia jelen szervezetében első rangú katonai nevelő és képző-intézet, mely keblébe évenként ötven 17—20 éves olyan ifjut fogad, ki a középiskola nyolczadik osztályát elvégezte s az intézetben a felvételi vizsgát megállotta. A rendszeresített helyek legnagyobb része ingyenes. Valamennyi növendék benlakó, kiket az Akadémia, tekintet nélkül arra,

vajjon ingyenes vagy fizetési helyet töltenek be, egyenlő ellátásban részesít. A katonai nevelés három évig tart, melyből a növendék kivánságához képest a honvédség vagy közös hadsereghez a hadnagyi rendfokozatban léphet be, még pedig, miután az intézet úgy a gyalogsági, mint a lovassági szolgálatra egyformán kiképezte: akár egyik, akár a másik fegyvernemhez. Az akadémia tehát három év alatt fényes pályára ingyen segíti az ifjút, akinek aztán 20—21 éves korában évente 2400—2600 korona a jövedelme. Mivel pedig megvetette az intézet nála azt az alapot is, mely a tisztet a hadiiskola eredményes hallgatására képesíti, nyitva áll előtte az út a vezérkarba s ezzel a legmagasabb rendfokozat hoz. Ezeket az adatokat egy igen gondosan szerkesztett, díszesen kiállított, számos képpel ellátott füzetből vesszük, melyet a Ludovika akadémiáról az akadémia parancsoka adott ki s amely az intézet alapításáról, fejlődéstörténetéről, mostani szervezetéről, berendezéséről és működéséről, a rendszeresített alapítványos helyekről, továbbá a pályázatok és felvétel körüli eljárásról minden tekintetben kimerítő tájékoztatást nyújt. Érdekesnek tartjuk a parancsnokság bevezető közleményét ide igtatni. Ezen cikkely következőleg hangzik:

Tekintetes Szerkesztő Ur!

A nemzetnek régóta táplált óhajta valószínűleg akkor, a midőn az 1897. évi XXIII. t.-cz. a m. kir. honvéd Ludovika Akadémiát a bécsújhelyi Terézia-akadémiával ugyanazon színvonalra emelte s ezzel megadta a módot arra, hogy a nemzetnek a hadi pályára készülő ifjúsága magyar akadémián sajátíthassa el a hadi tudományokat.

Azt hittük akkor, hogy a nemzet előkelő fiatalága nemes buzgalommal siet majd az akadémia ölére, mivel megszűnt immár az ok, mely miatt a hadi pályától idegenkedett, hisz nem kell kockáztatni hazafiságból nemzetiségét. Ámde csalódtunk.

Kétszer irt már pályázatot a m. kir. honvédelmi miniszter a Ludovika Akadémiára, két iskolaévben kellett volna már 50—50 ifjút felvenni az intézet kebelébe: fájdalom, a létszámot betölteni egy alkalommal sem lehetett. Okát kutatván az intézet rendeltetése elérésében akadályozó eme sajnálatos ténynek, tudomásomra jutott, hogy a Ludovika Akadémia jelenlegi szervezetéről és rendeltetéséről széles körökben honos tájékoztatatlanság is egyik oka ama részvétlenségnek, mely az akadémiára kiírt pályázatok eredményét meddővé tevén, az intézetet alapító nemes szándék megvalósulását meghiusítja.

Pedig a míg a nagyhatalmak talpig fegyverben állanak, a nemzet ifjúsága a hon védelmének kötelességét el nem hanyagolhatja, mert a történelem tanúsága szerint az erős szomszédokkal határos népekre a hadi pályától való idegenkedés mindig szerencsétlenséget zuditott.

Mivel a hazafias sajtó mindig felkarolta a nemzeti ügyet s buzdító, lelkesítő szava még mindig megtalálta az elméhez és szívhez vezető utat, a midőn a Ludovika Akadémiát ismertető füzetet megküldjük, a nemes czél érdekében kérjük: karolja fel a hon védelmének szent ügyét, rázza fel tespedéséből a nemzet ifjúságát, mutassa meg neki a kötelességek útját, melyen a legelső és legszembetűnőbb feladat a szóban nyer kifejezést: „Az állam minden polgára annak köteles védelmezője”.

A Ludovika Akadémia parancsnoka.

A füzet az akadémia-parancsnokságnál kapható.

Irodalom.

A tenger királynője. Nem valami modern angol misztről van szó, aki óriási vízmedencében végez vizalatti mutatványokat, hanem a tengerigazi királynőjéről, akiben hitték, akiknek áldoztak az emberek, aki Nereus leánya s Poseidon felesége volt, kinek szentelt ligeteiben fehér márvány szobrai ragyogtak és csókolták azokat a déli naparanybitor sugára s a délszaki föld szivárványszárnyu pilléi. Aki született tengerfenéken, s játszadozott ingó-lengő vizinövények zöld levelein és fehér virágain, s akit meglátott és megszeretett Poseidon. Azóta czentaurok

hátán járja a tengerek birodalmát, s a merre szigonya ellátszik, lágyabban mormol a tenger és hűbben sóhajtoz a szél. Előtte, körötte aranyos szárnyu gyermekek, pogány angyalok szállodnak tartván köpenyének szegélyét. Üdv néked, Amphitrite! A tenger Istennőjét számtalanszor vette vésőjére, ecsetére a művészet. Legszebb ábrázolásainak egyike egy pompeii falfestmény, mely egész épen maradt meg. Könnyed báját megkímélte a mindent elpusztító emberi kéz, s megkímélte még a láva is. Most gyönyörű színes reprodukcióban jelent meg a Nagy Képes Világtörténet 68. füzetében, művészi melékletül.

A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyetemi tanár, a IV. kötet szerzője dr. Borovszky Samu. Egy-egy kötet ára díszes fűlőkötésben 16 korona; fű etenként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek, Irod. Int. Rt. Budapest VIII., Üllői-ut 18.) s minden hazai könyvkereskedés utján.

Ujdonságok.

— **Igazságügyi kinevezések.** A király Molnár István nagykereskedési járásbírói albirót a brassói, Harmath Jenő hajdunápolyi járásbírói albirót a székely-udvarhelyi ügyészséghez ügyészekké nevezte ki.

— **Kinevezés.** A király Bocskor Kálmán kézdivásárhelyi ügyészségi alügyészt a kisújszállási járásbíróshoz albiróvá nevezte ki.

— **Elöléptetések.** A kézdivásárhelyi kir. törvényszéki elnök Steines Mihály kovásznai kir. járásbírói II.-od osztályu hivataloszlát I.-ső osztályu és Ferenczi István sepsi-szent-györgyi kir. járásbírói III.-ad osztályu hivataloszlát II.-od osztályu hivataloszlátá lépiette elő.

— **Időjárásunk** készülődik a pénteken megérkező Orbán napra, mely tudvalevőleg sokszor fagyot szokott hozni. Napok óta hűvös idők vannak, a mi így Orbán napja körül épen nem ritkaság, hanem azért a hőmérséklet elég magas arra, hogy fagyoktól ne kelljen tartanunk. Az eddigi jelek szerint itélve a május 25-iki kritikus nap fagy nélkül fog elmúlni, ha valami váratlan időváltozás nagyobb hideget nem hoz elő.

— **Mulatságok.** Az idő bármily kedvezőtlen is a nyári mulatságokra, azért már készülődnek a majálisok. Pünkösöd másod napján a mükedvelő egyesület és június 17-én a csizmadia ipartársulat rendez nyári mulatságot. Mindkettő iránt nagy az érdeklődés.

— **Lakbérilletmény szabályozásához** gyűjti az adatokat egy bizottság Vajna Miklós megyei főjegyző vezetése alatt, melyben részt vett a pénzügyigazgatóság, a honvédség és a város kiküldöttei is. A bizottság kihallgatta a városi háztulajdonosok nagy részét s ezek bevallásait jegyzőkönyvbe foglalta. Ezen adatok alapján fog aztán megállapítani azon lakbérilletmény, mely az állami alkalmazottaknak díjosztály szerint jár. Az eddigi lakbér bevallások szerint nincs kilátás arra, hogy Kézdivásárhely város a lakbér osztályzatban egy osztálylyal előbbre lépjen.

— **Ünnepély Zabolán.** A kegyelet adóját róttala Zabola község közösége folyó hó 13-án Demény István ügyvéd sirjánál. Hogy ki volt ezen ember s mit tett a miért egy egész község zárandokol el sirjához, hamar tisztában lesz vele a t. olvasó község, ha elmondom, hogy 8—10 ezer forint értékű vagyonának egyedüli örököse a zabolai népiskola, hogy 100 frtot élvez minden évben egy zabolai felsőbb tanintézetben tanuló ifju s hogy 6 szegény árva gyermek lesz minden télire meleg ruhával ellátva az ő nemes szívének gondoskodása folytán. Nagy ember, nagy halott, ki tetteiben örökké él, valameddig szegény tanuló és árva gyermek lesz Zabolán! A nemes czélú hagyaték lelkes gondnokának tiszteletes Földes György ev. ref. lelkész urnak nagy gondja van rá, hogy a nemes emberbarát emléke fennmaradjon, hogy sirja ne legyen elfeledve. Hét év óta, minden halála évfordulóján

felkereste a kegyelet koszorújával s tetteit magasztaló, nevét dicsőítő szónoklatot és imát tartott mindig. Ez évben is már jó előre a szószékről figyelmeztette híveit a kegyelet ezen napjára és szava nem volt pusztában elhangzó szó, mert körülbelül 600 lélek, gyermek és felnőtt gyűlt össze vasárnap délután az ünnepélyre. Gyönyörű szónoklata s még szebb imája sokakat könyekre indított. Egy saját szerzésű ódát is szavalt „Demény István sirjánál” czímmel, melynél a tetszés taps és éljen a szerző felkiáltásokban nyilvánult. A programnak többi pontjait az iskolás gyermekek szépen öszhangzó éneke, egy VI.-dik oszt. leánya szavalata és a polgári zenekar jól betanult darabjai töltötték ki.

Zabolai.

— **Nyilvános köszönet.** A Franklin Társulat irodalmi intézet, a polgári leányiskola szegénysorsu tanulói részére 30 darab tankönyvet, 54 korona értékben adományozott, a melyért az iskola nevében hálás köszönetet mond, Balázs Márton igazgató.

— **Meghívó.** Az „Erdélyi Gazdasági Egylet”, Háromszékvármegye gazdabizottságának közreműködésével folyó évi június hó 5-én, pünkösöd harmadnapján, delelőtt 9 órakor Seps-Szent-Györgyön, a városháza dísztermében Országos Gazdaértekezletet rendez, melyre minden érdeklődő gazdát meghívunk hazafias tisztelettel: Cs. Szabó József f. h. t. az „E. G. E.” elnöke. H. Potsa József v. b. t. t. főispán, g. biz. elnök. Program: Június 4-én: I. A délutáni vonatokkal érkező vendégek fogadása a vasuti állomásnál. (Elszállásolárol a szállást rendező-bizottság gondoskodik.) II. Este hét és fél órakor: ismerkedési-estély a városi nagyvendéglőben. Étkezés étlap szerint. Június 5-én: I. Délelőtt 9 órakor: értekezlet a város dísztermében a következő tárgyszorozattal: 1. Az adóreformról. Előadó: Cs. Szabó József; 2. A székelykérdésről, székely kisgazdák gazdasági viszonyairól. Előadó: dr. Székely György; 3. Az erdélyi magyar fajta szarvasmarha és tejtermelésünk. Előadó: dr. Szentkirályi Ákos; 4. Háromszékvármegye hitelviszonyai, különös tekintettel a földhitelre. Előadó: dr. Bodor Tivadar. Az előadott tárgyakhoz minden résztvevő — a jelentkezés sorrendjében — hozzá szólhat. II. Déli fél két órakor: közebed, a városi nagy vendéglőben. Egy teríték ára: 5 korona. III. Délután 4 órakor: a lókiállítás és a város megtekintése. IV. Este 8 órakor: a városház dísztermében táncszal összekötött estély. Rendezi a sepsi-szentgyörgyi jótékony-nőegylet. Június 6-án: Reggel 6 órakor: kirándulás Málnás fürdőre a szénsavgyár megtekintésére sonnan Előpatak fürdőre. Az értekezleten, közebeden és a kirándulásokon részt venni óhajtok felkértem, hogy egy levelező-lapon jó előre jelentsék be magukat „S.-Szt.-György város polgármesteri hivatalánál”, hogy esetleges elszállásolásukról stb. gondoskodni lehessen.

— **Ápolónői tanulók felvétele.** A magyar vörös-kereszt egyesület a tulajdonát képező Erzsébet-kórházban f. évi július hó 1-én új betegápolónői tanfolyamot nyit. Az üresedésben levő 11 ingyenes helyre pályázhat minden kifogástalan erkölcsű nő, a ki testileg és szellemileg e magas szaktudásra alkalmas és 20—40 életév között van. A folyamodványok akár közvetlen, akár a főkegyesületek útján az egyesület igazgatóságához (IV. kecskeméti utca 5. szám) intézendők, a hol a közelebbi feltételek is megtudhatók. A kérvényhez mellékelni kell: a) keresztlevelet, illetve anyakönyvi kivonatot, b) ha az illető kiskorú, vagy férjezett, a férjnek, szülőnek, vagy gyámnak beleegyezését, c) erkölcsi bizonyítványt és hatósági bizonyítványt a folyamodó családi viszonyairól és foglalkozásáról, d) hiteles bizonyítványt arról, hogy magyarul és esetleg más nyelven beszélni, írni és olvasni tud s kellő felfogási képességgel bír és e) egészségi és himlőoltási bizonyítványt. Az elméleti és gyakorlati oktatás hat hónapig tart. Ezen idő elmúltával minden tanuló képesítő vizsgát tesz.

10196. számhoz.

Hirdetmény.

A tekintetes közigazgatási bizottságnak 1900. évi május hó 13-án kelt 836. számú rendeletével az aldoboly-bükszádi törvényhatósági közut 7-52. km. szakaszán lévő Olthid és 16., 31., 99. áteresztők helyreállítását 6489 korona 14 fillér összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok kivitelének biztosítása céljából az 1900. évi május hó 30-ik napjának d. e. 9 órájára a vármegyei alispán hivatalos helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat (az ajánlati költségvetéssel együtt) a kitűzött nap d. e. 8 $\frac{1}{2}$ órájáig a vármegyei pénztárhoz annyiival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg (illetve az ajánlati költségvetés végösszege) 5%-ának megfelelő bányapénz letételét igazoló pénztári nyugta csatolandó.

A szóban forgó munkálatra a vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a vármegyei központi számvevőségénél a rendes hivatalos órákban napokint megtekinthetők.

Sepsi-Szent-Györgyön, 1900. év május hó 15-én

Szentiványi Miklós,

(64. 1-1.)

alispán.

Hirdetések

olcsó áron

felvételnek.

Speciális polos-
kák, bolhák, minden-
nemű konyhabogarak ellen

ZACHERLIN

nem dobozban

Egyedül csak az valódi, a mely üvegen Zacherl név rajta van.

Elpuszt mindenféle ártalmas rovarokat gyorsan és oly módon, hogy többé életre nem kel.

A „Zacherlin” valódi minőségben kapható:

Kézdi-Vasárhelyt

Csizsár Pál

Jancsó Géza

Kovács Ferencz

Hamar Zoltán

Csik-Szereda

Jacob és Társa

Több mint

50 év óta sikerrel használtatik!

Az eszéki
arczkenőcs

és eszéki

SHALVATOR-szappan

eltávolítja a szeplőt, májfoltot és a bőr összes tisztálanságát.

Valódi csakis a

DIENES J. C.

Salvator-gyógytárából

Eszéken felsőváros.

1 tégely eszéki arczkenőcs ára ... 70 fillér.
1 drb Salvator-szappan ... 1 kor.
1 tégely kézi paszta ... 1 „ 20 fil.
Lyoni rizspor kis doboz 1 kor., nagy dob. 2 korona.

Figyelmeztetés!

Ezen cikkek mentek minden ártalmas alkatrésztől és megfelelnek tökéletesen a 71012. sz. B. m. rendeletnek.

Csak akkor valódi, ha a fenti törvényileg beiktatott védjeggyel el vannak látva és kérik a t. közönség csakis DIENES-féle eszéki kenőcsöt és szappant kérni és elfogadni.

Főraktár Budapesten

TÖRÖK JÓZSEF ur. gyógyszerárban
VI. Király-utca 12. sz. (43. 5-10.)

20% engedményt kap minkenti,

GUMMI

és halhólyag, az egyedüli legbiztosabb, legmegbízhatóbb és teljesen ártalmatlan, gyorsan és könnyen alkalmazható óvszer férfiak és nők részére. Ára tuczonként eredeti párisi minőségben frt 1.—
2.—, 3.—, 4.—, 5.—, 6.—, 7.— és frt 8.— Bouts
amerie. tuczatja frt 3.—, 4.— és frt 5.—
Női óvszerek: Hasse tanár-féle frt 3.—
Menisga tanár-féle frt 2.50, dr. Earlet-féle frt 3.—
darabonként. Ezen női óvszerek százszor is használhatók.

Hölgy szivacsok, valódi párisi, tuczonként frt 2.—, 3.—, 4.—, 5.— és frt 6.—
Diana öv havi kötő nőknek, legjobb a világon, darabja frt 2.50.

Kimerítő árjegyzék zárt borítékban ingyen és bérmentve. Megrendeléseket pontosan és diszkrétten eszközöl utánvét mellett vagy a pénz előleges beküldése után

J. REIF,
Bécs Brandstätte 3.
1881-ben alapított hírneves higiéniai specialista cég.

ki e hirdetésre hivatkozik!

Ny. Ifj. Jancsó M.-nél K.-Vasárhelyt.